Bilans Roosevelta

Fantazje na temat bezrobocia

Komisarz Richberg złożył Rooseveltowi sprawozdanie, w którem omawia dotychczasowe wyniki cyklu zarządzeń gospodarczych prezydenta. Zaczyna od ujemnych stron obecnego położenia, które przedstawiają się w sposób następujący:

1. W ciągu nadchodzącej zimy 23 miljony osób trzeba będzie wspomagać ze środków publicznych.

2. Zasiłki te będą wynosić miesięcznie 128 miljonów dolarów.

3. Liczby bezrobotnych nie można ściśle ustalić, jest ich jednak w każdym razie przeszło 15 miljonów.

4. Zła sytuacja na rynkach międzynarodowych utrudniła w znacznej mierze uzdrowienie rolnictwa.

5. Rokowania o traktat handlowy z Rosją Sowiecką odroczono.

6. Zdolność nabywcza ludności Stanów Zjednoczonych pozostaje znacznie poniżej normalnej.

Z drugiej strony jednak podkreśla Richberg następujące okoliczności dodatnie:

1. Przeszło 4 miljony osób otrzymało stałą pracę w przedsiębiorstwach prywatnych.

2. Przeszło 4 miljony osób było zatrudnionych przynajmniej przy robotach sezonowych.

3. Przeszło 6.570.000 osób pracowało przez część roku na robotach publicznych.

4. Dochody rolników wzrosły conajmniej o miljard dolarów rocznie.

5. Cena produktów rolniczych osiągnęła w ub. roku blisko 95 proc. poziomu przedwojennego.

6. Pożyczki, udzielone osobom prywatnym przez różnego rodzaju nadzwyczajne instytucje pomocy kredytowej przekroczyły 5 miljardów dolarów, z czego jednak już 2 miljardy zwrócono.

7. System bankowy w Stanach Zjednoczonych zaczyna znów normalnie pracować.

8. Zasiłki rządowe w wysokości blisko miljarda dolarów zapobiegły przymusowym sprzedażom nieruchomości miejskich i wiejskich, spowodu niepłacenia odsetek od pożyczek hipotecznych.

Zestawiając dodatnie i ujemne strony obecnego położenia gospodarczego Stanów Zjednoczonych, Richberg dochodzi do wniosku, że najgłębszy stan depresji już minął, a kraj wszedł na drogę stopniowej, lecz pewnej poprawy.

Zauważyć należy, że cyfry, dotyczące ilości bezrobotnych i zatrudnionych wyglądają nieco fantastycznie.

Przed rokiem oceniano ilość bezrobotnych na 12 miljonów. Od tego czasu całe zatrudnienie miało otrzymać 4 miljony osób, a zatrudnienie czasowe 10.570.000 osób. W rezultacie ilość bezrobotnych wynosi dziś, według Richberga, 15 miljonów. Ten rachunek jest jakiś dziwny..

Zdaje się, że wobec braku dokładnej statystyki pracy w Stanach Zjednoczonych, przyzwyczajono się tam do różnych fantastycznych szacunków, mających niewiele wspólnego z rzeczywistością.

Pod ostrym kątem

Przed kilku dniami spotkał mnie jeden „pracownik umysłowy". Odrazu na ulicy zrobił mi straszną awanturę:

— Co wy — mówił — za głupstwa wypisujecie na temat tych ubezpieczeń? Czytałem u was, że tym pracownikom, którzy będą zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia, trzeba zwrócić ich składki za kilka lat, że załatwienie w inny sposób tej sprawy byłoby niesłuszną niesprawiedliwością. Jakżeż można takie głupstwa wypisywać?

— A cóż? — odparłem. — Czyż pańskiem zdaniem można przez kilka lat brać pieniądze na ubezpieczenie, obiecywać wypłatę renty na starość, a potem powiedzieć, że żadnych rent nie będzie i pieniędzy nie oddać? To ma być uczciwe?

— Pewno, że nie, ale widzi pan, jak prasa zacznie takie rzeczy pisać, to każą nam dalej płacić składki, dlatego tylko, że nie będą chcieli zwrócić składek już wpłaconych. A tak, to moglibyśmy machnąć ręką na to, co już daliśmy, byle dalej nie płacić i w ten sposób zyskać.

— Jakto zyskać? — zapytałem — przecież ubezpieczenie daje nam korzyści. Na starość dostaniemy emerytury. Pieniędzy zapłaconych ZUPP-owi wcale nie tracimy.

Na to mój rozmówca nic już nie odpowiedział. Machnął ręką, uśmiechnął się i poszedł dalej.

Za autentyczność rozmowy ręczę.

Wyniki obniżenia
w lombardzie miejskim

Lombard miejski udzielił w sierpniu r. b. 4,986 pożyczek na ogólną sumę 154,418 zł.

Jak wynika z zestawień udzielonych pożyczek, lombard miejski służy przedewszystkiem uboższym sferom. W miesiącu sprawozdawczym pożyczek do sumy 10 zł. przypada 1,570, do 30 zł. — 2,210 zł. — 592, do 100 zł. — 417, do 300 zł. 166 i ponad 300 zł. — 31.

Na korzystanie z usług lombardu miejskiego przez sfery uboższe wpłynęło ostatnie obniżenie stopy procentowej od udzielonych pożyczek, obowiązujące od 1 b. m. Mianowicie od pożyczek do 50 zł. oprocentowanie roczne wynosi 9 proc. (w tem połowę, t. j. 4 i pół proc. stanowią koszty asekuracji, przechowania i wszelkich manipulacji). Od pożyczek 50 zł. i wyższych oprocentowanie roczne wynosi 15 proc., w czem 7 i pół proc. stanowią również koszty przechowania, asekuracji i wszelkich manipulacji.

W sierpniu wykupiono 4,746 zastawów na sumę 123,341 zł. 40 gr.; częściowo spłacono, wraz z prolongatą 7,084 pożyczki przy wpłacie 41,785 zł. 8 gr. Prolongowano bez częściowej wpłaty 2,954 pożyczki.

W miesiącu sprawozdawczym lombard załatwił, przy 26 dniach pracy, 19,770 interesantów, t. j. przeciętnie 771 dziennie.

Warszawa w zieleni

W r. b. urządzono zieleńce na pl. Inwalidów, pl. Wilsona, pl. Słonecznym, w al. Wojska Polskiego, na ul. Krasińskiego, między ul. Czarnieckiego i Trentowskiego, na ul. Czarnieckiego, Rokitnej i Krechowieckiej, gdzie splantowano, przekopano i obsiano trawą oraz ogrodzono tereny na ogólnej powierzchni około 16 hektarów. Plantowane są również tereny pod pasy zieleni na ul. Słonecznej i Śmiałej. Przekopano i obsiano trawniki na skwerach wybrzeża Kościuszkowskiego między ul. Karową i Tamką. Urządzono nowe pasy trawników na ulicach Saskiej Kępy, Grochowa i Kamionka: wykonano roboty niwelacyjne i posiano trawę. Urządzono nowe pasy tramwników na ul. Św. Wincentego i Św. Anny na Bródnie, oraz przekopano i obsiano trawą skwery na ul. 11 Listopada i Zygmuntowskiej.

W KILKU WIERSZACH

WYBORY DO IZBY PRZEMYSŁOWO - HANDLOWEJ

Główna Komisja Wyborcza pod przewodnictwem inż. Groberskiego przeprowadziła podział okręgu Izby na 14 obwodów wyborczych, z których 4 obejmują miasto stoł. Warszawę, pozostałe 10 obejmują obszar województwa warszawskiego. Wyłożenie list obwodowych osób, uprawnionych do głosowania do publicznego przeglądu nastąpi w czasie od 27-go sierpnia do 10 października r. b. w lokalach miejscowych komisyj wyborczych. Wszelkie reklamacje, dotyczące tych list, będą mogły być zgłaszane do dnia 10 października r. b. W dniu 1 listopada wyznaczone zostają wybory 2/5 radców Izby przez poszczególnych wyborców. Wybory radców przez zrzeszenia gospodarcze odbędą się w drugiej połowie listopada r. b., przyczem wyznaczenie przez Ministra P. H. zrzeszeń gospodarczych oraz określenie liczby radców, wybieranych przez każde z wyznaczonych zrzeszeń, nastąpi około 10 listopada.

PÓŁMILJONOWY HARACZ

Ustawowo opłaty za ubój rytualny w Warszawie winny być inkasowane przez gminę żydowską i tworzyć specjalną pozycję budżetową w gminie wyznaniowej. Warszawa jednak stanowi pod tym względem wyjątek i sprawą opłat rytualnych oraz organizacją rzeźaków zajmuje się rabinat warszawski, który rzekomo nie jest zupełnie zainteresowany w tej sprawie materjalnie. Podług ustawy, rabinat ma dbać jedynie o zapewnienie ludności żydowskiej mięsa koszernego. Wobec aktualizacji sprawy opłat za ubój rytualny, które wynoszą pół miljona zł. rocznie i ponoszone są przez ogół ludności warszawskiej, powołane władze nadzorcze mają uregulować sprawę zasadniczo w tym duchu, aby ogół konsumentów, szczególnie ludności żydowskiej, nie był poszkodowany.

PIERWSZY ZWIĄZEK PRZYMUSOWY

W dniu wczorajszym odbyło się w stołecznym Cechu Piekarzy posiedzenie, na którem rozpatrywano projekt utworzenia związku gospodarczego, opartego na ostatniej noweli do rozporządzenia Prezydenta R. P. o organizacjach rzemieślniczych. Piekarze zamierzają związek ten utworzyć wspólnie z rzemieślnikami Cechu Cukierniczego. Będzie to pierwszy związek gospodarczy nowego typu na terenie Warszawy. Jak wiadomo, w myśl noweli do ustawy o prawie przemysłowem udział w związku może nosić charakter przymusowy.

Dobrodziejstwa Ubezpieczalni
5 urzędników — 1 lekarz
40.5 zł. miljj na administrację

W związku z przeprowadzoną reorganizacją obecnego systemu ubezpieczeń społecznych niewątpliwie dla szerokiego ogółu naszych czytelników będzie interesujące zestawienie niektórych cyfr, ilustrujących działalność 61 Ubezpieczalni Społecznych w Polsce. Oto według oficjalnego sprawozdania, świeżo wydanego, za ubiegły rok, wpływ we wszystkich tych Ubezpieczalniach wyniósł 190 miljonów złotych. Z tego na zasiłki wydano 26 miljonów, na apteki 23 miljony, na szpitale 28 miljonów, na profilaktykę 3 miljony, na przewóz chorych 4 miljony, na lekarzy 23 miljony, na administrację gmachów 2.5 milj., na administrację ogólną 21 miljonów, na koszty ogólne 17 miljonów. W ten sposób na lecznictwo wydano razem 107 miljonów, a na administrację 40.5 miljona. Jeżeli chodzi o pewne dane statystyczne odnośnie personelu, to okazuje się, że na 50 ubezpieczonych przypada jeden urzędnik administracyjny, a na 1 lekarza — aż 5 urzędników administracyjnych.

*

W związku ze statystyką tą nasuwa się następująca uwaga: Leczenie kosztuje 107 milj. zł., a administracja 40.5 milj. zł. Stosunek 107: 40.5 A stosunek liczby lekarzy do urzędników wynosi 1:5.

Statystyka ta wydaje się nieco... podejrzana. A kto ją sporządza? Ubezpieczalnie, którym zależy na wykazaniu jaknajniższych kosztów administracyjnych. Nasuwa się przypuszczenie, iż duża część wydatków o charakterze raczej administracyjnym zostaje zaliczona do kosztów leczenia.

Statystyka głodu, podłości i głupoty
1.200.000 osób umarło z głodu

Niektóre międzynarodowe instytucje, zajmujące się zjawiskami w skali światowej oddają ludzkości nieocenione usługi.

Wiedzieliśmy np., że tu i owdzie palono zboże lub trzcinę cukrową, nikt jednak dokładnie nie wiedział, jak potworne rozmiary osiągnęło to szaleństwo.

Dopiero obecnie „Komitet dla łagodzenia nędzy światowej" ogłosił cyfry, które powinny wstrząsnąć uczciwą opinję całego świata. (Cytujemy za „Jutrem Pracy").

Według tej statystyki w 1933 r. na świecie zginęło z głodu ok. 2.400.000 ludzi, zaś ze strachu przed taką śmiercią odebrało sobie życie 120.000 ludzi. W tym samym czasie na tym samym globie ziemskim, celem „stabilizacji cen", zniszczono ilość artykułów spożywczych, któraby wystarczyła na wyżywienie miljonów ludzi.

W ten szaleńczy sposób spalono: 568.000 wagonów zboża, 144.000 wagonów ryżu, 267 tysięcy worków kawy. (Ta cyfra jest zdaje się nieścisła, gdyż w ciągu ?????? zniszczono ???? worków kawy w samej Brazylji). 2.560.000 kg. cukru. Oprócz tego zaś „zużytkowano" na opał 432 tysiące wagonów zboża. Mięsa znowuż zniszczono w konserwach 560.000 kg., a w stanie świeżym 1.450.000 kg.

Według obliczeń wspomnianego komitetu, który ogłosił tę grozą przejmującą statystykę szaleństwa gospodarczego, zniszczona ilość artykułów spożywczych wystarczyłaby na uratowanie 70 proc. ludzi, którzy zginęli śmiercią głodową.

Szał ten nie ogarnął bynajmniej tylko Ameryki lub Indyj, lecz także Europę środkową.

Wycieczka dziennikarzy niemieckich
przybyła do Polski z rewizytą

BERLIN, 15.9 (PAT). W piątek wieczorem pociągiem pośpiesznym wyjechała do Polski wycieczka 10 dziennikarzy niemieckich z rewizytą na wycieczkę dziennikarzy polskich która odbyła się w maju r. b.

Z ramienia Ministerstwa Propagandy Rzeszy wycieczce towarzyszy zastępca naczelnika Wydziału Prasowego, radca rządowy Stephan. Z ramienia Biura Prasowego Urzędu Spraw Zagranicznych jedzie Leisewitz, a z ramienia poselstwa polskiego attaché prasowy, dr. Kirken.

WARSZAWA, 15.9 (PAT). Dziś o godz. 9.10 przyjechała do Warszawy z Berlina z oficjalną rewizytą wycieczka dziennikarzy niemieckich w liczbie dziesięciu osób.

Na dworcu gości niemieckich oczekiwali charge d'affaires poselstwa niemieckiego w Warszawie, von Schliep, szef Wydziału Prasowego Prezydjum Rady Ministrów, naczelnik Wydziału Prasowego MSZ., przedstawiciele Zarządu Miasta, szereg dziennikarzy polskich oraz korespondentów pism niemieckich w Warszawie.

Po krótkiem przywitaniu dziennikarze niemieccy odjechali do hotelu Europejskiego.

WARSZAWA, 15.9 (PAT). Skład uczestników wycieczki dziennikarzy niemieckich jest następujący:

Przedstawiciele prasy: hr. Schwerin (National-Ztg. — Essen) — kierownik wycieczki, redaktor Schmitt (Voelkischer Beobachter — Berlin), redaktor Schuster (Angriff — Berlin), red. Suendermann (Nationalistische Partei—Korrespondenz), red. Berndt (Deutsches Nachrichtenbureau), red. von Dewald (Frankfurter Ztg.), redaktor Seglitz (Boersen Ztg.), red. Koehler (Scherl-Verlag — Berlin), red. Koster (Westdeutscher Beobachter — Kolonja).

Przedstawiciele władz niemieckich: radca rządu Stephan, zastępca naczelnika Wydz. Prasowego w Ministerstwie Propagandy, dr. Leisewitz z Wydziału Prasowego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, dr. Kruemmer, radca handlowy poselstwa niemieckiego w Warszawie.

Wycieczce towarzyszą St. Włodarkiewicz, kierownik referatu niemieckiego (Wydział Prasowy polskiego MSZ.), dr. L. Kirken, szef Biura Prasowego poselstwa polskiego w Berlinie. Wraz z dziennikarzami niemieckimi przybył fotograf „Nationalsozialistische Parteikorrespondenz", Boegner.

Od Lwowa do wycieczki przyłączy się redaktor dr. Heissmann z „Deutsches Nachrichtenbureau".

Niedzielny numer ABC
zawiera zawsze 14 stron druku
w tem dodatek literacki, dodatek powieściowy, dodatek radjowy i kosztuje tylko 15 groszy, jest przeto w stosunku do swej treści i objętości najtańszem wydaniem niedzielnem dziennika w Polsce.

Ze świata
Jak zaczął
Charlie Chaplin?

„Nie wiem, czy Charlie Chaplin zaczął już nakręcać swój nowy film? Jeśli mam być szczery, przypuszczam, że ma trochę strachu" — tak mówił Mack Senett, wielki producent amerykański, przebywający obecnie w Londynie, o człowieku, którego odkrył i któremu za pierwsze role płacił 5 dolarów dziennie.

Mówiąc o dobrych dawnych czasach, ciągnie on dalej: „Byliśmy w atlier w trakcie opracowywania jednego z filmów. Brakowało nam komika. Zawołałem Chaplina i kazałem mu się przebrać. Pożyczył sobie spodnie od jednego artysty, buty od innego, a kapelusz i marynarkę od jakiegoś karła. Chaplin był właśnie zajęty charakteryzacją, gdy zawołałem go, by wreszcie przychodził, bo wszyscy na niego czekają. Bojąc się nie stracić zarobku, przybiegł z brodą namalowaną do połowy. Oto i cała tajemnica „uniformu" tego wielkiego artysty".

Kim był Robinzon Kruzoe?

Czy bohater Daniela Defoe znany całej młodzieży na świecie był wzorowany na jakiejś osobistości współczesnej autorowi? Takie pytanie postawił sobie obecnie prof. Bouner z Uniwersytetu w Stanford.

Ustalił on, że pamiętniki kapitana William - Dampier mają wiele punktów wspólnych z opowiadaniem o Robinsonie. Kruzoe np. zaznajamia się w ten sam sposób co Dampie z ludożercami przez odkrycie śladów i oddanego służącego. Tylko, że tu nazywa się on Piętaszek, a tam Indjanin znaleziony na jedn. z wysp Juan-Fernanda zostaje oznaczony imieniem Hosquita. Czy więc Defoe popełnił plagjat? Już Walter Scott utrzymywał to. W każdym razie podobieństwa między dwiema książkami są zastanawiające.

Pierwsza doktorka
na świecie

W Bernie będzie święcone niedługo 96 rocznica urodzin pierwszej kobiety, która mimo sprzeciwów jej współczesnych odbyła medyczny egzamin doktorski. Gdy Marja Theys, będąca pochodzenia niemieckiego, zaczęła w 1858 studjować na paryskiej Sorbonie, powstało ogólne oburzenie. Kobieta jako doktorka to zdawało się coś zupełnie niemożliwego. Pani Treys nie ustąpiła jednak przed naciskiem opinji i zdała wszystkie swoje egzaminy. Praktykowała w Strasburgu, a potem w Japonji i Chinach. Jakżeż się czasy zmieniają. Dziś doktorek dla kobiet i dzieci jest ciągle zamało.

Co to za pożyczka?
Nowa operacja kredytowa

Z dniem 15-ym b. m. zostaje wypuszczona druga emisja Pożyczki Budowlanej na sumę minimalną 50 miljonów złotych w złocie, w obligacjach na okaziciela, opiewających na 100 zł. w złocie wartości imiennej, lub też na wielokrotność tej kwoty.

Oprocentowanie nominalne Pożyczki wynosi 5 i pół procent w stosunku rocznym. Odsetki wypłacane będą posiadaczom obligacyj Pożyczki rocznie zdołu w dniu 15 września każdego roku za zwrotem odpowiednich kuponów, z których pierwszy płatny będzie w dniu 15 września 1935 roku, ostatni zaś w dniu 15 września 1964 r.

Umorzenie obligacyj Pożyczki nastąpi w ciągu lat 30-tu drogą losowania, lub drogą skupu z wolnej ręki, począwszy od 15 września 1935 r. W razie, gdyby wartość imienna obligacyj, skupionych celem ich umorzenia nie dosięgła wysokości raty, przypadającej do umorzenia w danym terminie, brakująca reszta będzie umorzona drogą losowania. Losowanie obligacyj do umorzenia odbywać się będzie publicznie w Ministerstwie Skarbu pod nadzorem komisji rządowej.

Kapitał i odsetki, płatne będą w kasach urzędów skarbowych, Banku Polskim, Banku Gospodarstwa Krajowego, oraz Pocztowej Kasie Oszczędności. Cena emisyjna Pożyczki wynosi 94 zł. 90 gr. za jedną obligację wartości imiennej 100 zł. w złocie.

* * *

Emisja drugiej transzy pożyczki budowlanej jest niespodzianką dla kół gospodarczych. Wszyscy już zapomnieli o tem, że rząd ma prawo ją emitować.

Gdzie będzie umieszczona ta transza? Gdyby rząd miał zamiar lokować ją na wolnym rynku, to niewątpliwie wprowadziłby premje, a nietylko kupony. Zresztą przy papierach procentowych, lokowanych na wolnym rynku, nie jest stosowany system jednego kuponu rocznie. Zatem pożyczka nie będzie wyłożona do subskrypcji. Napewno emisja nastąpiła wskutek jakichś tranzakcyj już zawartych.

Może pożyczka ma służyć za zabezpieczenie jakichś kredytów zagranicznych? Zdaje się, że także nie, gdyż ostatnio o żadnych rokowaniach pożyczkowych nie słyszeliśmy.

W kołach poinformowanych rozeszły się pogłoski, tłumaczące w inny sposób tę emisję. Oto, wedle tych pogłosek, niedawno powołano do życia komisję, badającą sposób lokaty funduszów Z. U. P. U. i Zakładu Emerytalnego robotniczego. Komisja miała pewne zastrzeżenia co do strony formalnej jednej większej lokaty. Wskutek tych zastrzeżeń postanowiono dość nagle emitować pożyczkę budowlaną, której obligacje przekazane zostaną zakładom ubezpieczeń, dla zmienienia charakteru ich lokat. Oczywiście, nie wiemy, czy te pogłoski są ścisłe. Napewno nie powstałyby, gdyby odrazu wyjaśniono, na jaki cel ma być użyta nowa emisja i gdzie będzie ulokowana.

Dalsza czystka
w organizacjach rzemieślniczych

Na terenie organizacyj rzemieślniczych nie ustaje „czystka" osób, których listę zapoczątkował pos. Idzikowski. Cech piekarzy w Warszawie podał do wiadomości zawieszenie w prawach syndyka i redaktora piekarza polskiego, długoletniego swego członka, Artura Zabęskiego. Bliższe przyczyny zawieszenia nie są podane do wiadomości.

Na giełdach

GIEŁDA ZBOŻOWA

Warszawa, 14. 9. — Giełda zbożowa franco Warszawa za 100 kg.: żyto I standard 17.00—17,50; II stand. 16,50—17,00; pszenica jednolita stara i nowa 748 gl. 20,00—21,00; pszenica zbierana stara i nowa 737 gl. 19—20; owies jednolity 468 gl. nowy 15,25—16,00; owies jednolity stary 17,00—17,50; owies zbierany 438 gl. nowy 14,50—15,00; owies zbierany stary 16,00—16,50; jęczmień przemiałowy 632 gl. 17—18; jęczmień browarny 20,50—22,00; groch polny z workiem 28—30; groch Wiktorja z workiem 47,50—50,00; wyka 23,00—24,00; peluszka 23,00—24,00; rzepak i rzepik zimowy 42,00—44,00; rzepak i rzepik letni 38—40; łubin niebieski 9,00—9,50; łubin żółty 10,50—11,50; koniczyna biała surowa o czystości 97 proc. 90—120; koniczyna biała surowa 70—90; mak nieb. z workiem 46—50; mąka gat. I B 34—36; I C 32—34; I D 30—32; I E 28—30; gat. II B 26—28; II D 25—26; II F 24—25; II G 23—24; gat. III A 22—23; mąka żytnia I 95 proc. 25—26; mąka 0-65 proc. 24—25; II gat. 19—20; mąka żytnia razowa 19—20; mąka żytnia poślednia 15.50—16.50; otręby pszenne gr. stand. 12,00—12,50; pszen. średnie 11,50—12,00; otręby pszenne miałkie 11,50—12,00; żytnie 10,50—11,00; kuchy lniane 19.00—19.50; rzepakowe 14,50—15,00; kuchy słonecznikowe 42-44 proc. 19—20; śruta sojowa 22,00—22.50; siemię lniane 42—43. Ogólny obrót 7.621 tonn w tem żyta 5.670 tonn. Usposobienie stałe.